

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. de staatssecretaris
mevrouw J. Klijnsma
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Den Haag, 9 augustus 2016

Betreft: Advies voorstel tot Wijziging Participatiewet en enige andere wetten in verband met verplichten van beschutwerk en invoering Praktijkroute
Referentie: LCR/16-0079/GvdM/ER

Geachte mevrouw Klijnsma,

U heeft de Landelijke Cliëntenraad (LCR) om een reactie gevraagd over het concept wetsvoorstel wijziging van de Participatiewet en enkele andere wetten in verband met het verplichten van beschutwerk en het openstellen van de praktijkroute. De LCR is u erkentelijk dat u haar in staat stelt een reactie te geven.

Verplichten beschutwerk

De LCR is blij met het voorstel om gemeenten te verplichten beschut werken te organiseren. Wij zijn positief over het feit dat cliënten zelf een advies beschut werk kunnen aanvragen en dat dit ook geldt voor mensen met een uitkering van UWV. Eveneens vinden wij het een goede zaak dat de beoordeling of iemand tot de doelgroep beschut werk behoort door het UWV wordt uitgevoerd.

Wij hebben een aantal kanttekeningen en vragen bij de wijze waarop de gemeente wordt verplicht om beschut werken te regelen:

- 1 Aantal beschut werk plekken**
- 2 Meer behoefte dan beschutwerkplekken noodzaakt tot transparante administratie positieve adviezen beschut werk**
- 3 Verdeling landelijk budget**
- 4 Afschaffen herbezettingsvoorwaarde**
- 5 Mogelijkheden van bezwaar en beroep bij negatief advies beschut werk**
- 6 verrekening inkomsten beschut werk en uitkering indien er sprake is van deeltijd werk.**
- 7 Beschut werk en de arbeidsongeschiktheidswetgeving (WAO, Wajong, WIA)**
- 8 Noodzaak goede voorlichting**

Ad 1 Aantal beschut werk plekken

Het aantal beschut werk plekken wordt bepaald op basis van de raming dat in 2048 structureel 30.000 beschut werkplekken zijn gerealiseerd. Deze raming kan in een ministeriële regeling worden vastgesteld.

De LCR hecht eraan dat de jaarlijkse aantallen beschut werkplekken in een ministeriële regeling worden vastgelegd. Dit verhoogt de transparantie en maakt de gewenste controlerende rol van cliënten- en gemeenteraden mogelijk of de gemeente aan zijn verplichting heeft voldaan.

De LCR vraagt zich af hoe de achterstand van de afgelopen anderhalf jaar ingehaald wordt. Wij stellen voor dat deze in ieder geval wordt meegenomen in de ramingen vanaf 2017 (3000 plekken -> 3200 beoogd minus realisatie ±200).

De LCR adviseert u:

- *de jaarlijks raming van het aantal te realiseren beschut werkplekken in een ministeriële regeling vast te leggen;*
- *de tot 2017 niet gerealiseerde beschutwerkplekken op te nemen in een nieuwe raming vanaf 2017.*

Ad 2 Meer behoefte dan beschutwerk plekken, noodzaakt tot transparante administratie positieve adviezen beschut werk

De gemeente is niet verplicht meer beschut werk plekken aan te bieden dan waarmee in de raming is rekening gehouden.

Bij meer positieve adviezen vindt het kabinet dat het in de rede ligt dat in deze gevallen het college zich inspant om in het daaropvolgende jaar bij voorrang een beschut werkplek aan te bieden aan diegenen met een positief advies beschut werk.

De LCR vindt dit veel te vrijblijvend. De LCR vindt dat, indien sprake is van meer positieve adviezen dan waarmee in de ramingen rekening is gehouden, de gemeente verplicht moet worden een transparante administratie bij te houden van het aantal positieve adviezen op volgorde van datum van afgifte van het advies.

En dat de gemeente vervolgens gehouden is in het daaropvolgende jaar diegenen met een positief advies uit het voorgaande jaar of jaren als eerste een dienstverband aan te bieden. Waarbij degene met het oudste advies als eerste in aanmerking komt.

De gewenste administratie in combinatie met de jaarlijkse raming maakt het voor betrokkenen inzichtelijk wanneer zij in aanmerking komen voor een dienstbetrekking in het kader van beschutwerk.

De LCR adviseert u gemeenten te verplichten tot het bijhouden van een transparante administratie van het aantal positieve adviezen beschut werk boven het geraamde aantal.

Ad 3 Verdeling landelijk budget

Het aantal beschut werk plekken wordt bepaald op basis van een raming. De LCR vraagt zich af wat er gebeurt als in bepaalde gemeenten structureel minder behoefte is aan beschut werk en in andere gemeenten veel meer behoefte is dan de raming.

Kan de raming daarop per gemeente worden aangepast?

Als er minder positieve adviezen beschut werk zijn dan de raming dan mag de gemeente het budget voor beschut werk op een andere manier inzetten. Dit draagt het risico in zich dat gemeenten zich niet zullen inspannen om beschut werk adviezen aan te vragen.

Dit risico wordt deels ondervangen doordat de mogelijke kandidaten zelf een advies kunnen aanvragen. Maar dat moeten zij dan wel weten. De LCR wijst verderop in deze brief niet voor niets op het belang van goede voorlichting.

De LCR vindt dat het risico van een ontmoedigingsbeleid moet worden voorkomen. Wij stellen voor dat de gemeente het budget voor de geraamde plaatsen beschut werk pas krijgt uitgekeerd als zij de plekken ook daadwerkelijk heeft ingevuld. Dat maakt het ook mogelijk om budgetten te verschuiven naar gemeenten waar een grote behoefte is aan beschut werk.

De LCR adviseert u gemeenten het beschikbare budget voor de geraamde beschut werk plekken pas uit te keren als deze plekken ook daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

Ad 4 Afschaffen herbezettingsvoorwaarde

Met het verplichten van gemeenten tot het bieden van de voorziening beschut werk, wordt voorgesteld de herbezettingsvoorwaarde in eerste instantie op te schorten en op termijn af te schaffen.

De LCR begrijpt dat door het verplichten van beschut werk de herbezettingsvoorwaarde een onnodige voorwaarde is. Echter, de LCR merkt op dat de gedachte achter de herbezetting nog altijd van kracht is, namelijk dat de invulling van de banenafpraak moet leiden tot meer mensen met een handicap aan het werk.

Er dient geen verplaatsing van werknemers plaats te vinden. Een gedetacheerde Wsw-medewerker had al werk! In dit kader vindt de LCR dat Wsw-detacheringen of Wsw-begeleid werken plekken van al werkende Wsw-geïndiceerden vanaf 2017 niet langer mogen meetellen in het kader van de banenafpraak.

De LCR adviseert u om met ingang van 2017 Wsw-detacheringen of Wsw-begeleid werken plekken van al werkende Wsw-geïndiceerden niet langer mee te tellen in het kader van de banenafpraak.

Ad 5 Mogelijkheden van bezwaar en beroep bij negatief advies beschut werk

De cliënt kan in bewaar en beroep tegen de beslissing die de gemeente neemt op grond van het advies van UWV. Tegen het advies van UWV staat geen bezwaar en beroep open. De LCR begrijpt deze constructie. Dat betekent echter wel dat als UWV een negatief advies afgeeft de gemeente verplicht moet zijn een beschikking af te geven. Zodat op deze manier alsnog de mogelijkheid wordt geboden om bezwaar en beroep aan te tekenen tegen een negatieve beslissing voor beschut werk.

De LCR adviseert u gemeenten te verplichten een beschikking af te geven na een UWV-advies over beschut werk.

Ad 6 Verrekening van inkomsten uit beschut werk met een uitkering als sprake is van deeltijdwerk

Voor mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering is het duidelijk hoe inkomsten uit arbeid worden verrekend met de uitkering. Uitgangspunt hierbij is dat werken altijd lonend is. De vraag is hoe dat zit bij mensen met een bijstandsuitkering. Is hier artikel 31 lid 2 onderdeel y van toepassing? En is werken alleen lonend als betrokkene full-time kan werken of een urenbeperking heeft?

De LCR adviseert u voor de mensen die zijn aangewezen op beschut werk een aparte regeling te treffen voor het verrekenen van inkomsten uit werk met de bijstandsuitkering indien er sprake is van deeltijdwerk. Wij stellen voor dat mensen met een bijstandsuitkering 15 procent van de inkomsten uit arbeid uit beschut werk met een maximum analoog aan artikel 31 lid 2 onder y mogen behouden, ongeacht of er sprake is van een urenbeperking.

De LCR adviseert u mensen met een bijstandsuitkering 15 procent van de inkomsten uit arbeid uit beschut werk met een maximum analoog aan artikel 31 lid 2 onder y mogen behouden, ongeacht of er sprake is van een uren beperking.

Ad 7 Beschut werk en de arbeidsongeschiktheidswetgeving (WAO,Wajong, WIA)

In het concept wetsvoorstel mist de LCR aandacht voor noodzakelijke wijzigingen van de WAO, Wajong en WIA.

- In de WAO, Wajong en WIA wordt arbeid op grond van hoofdstuk 2 en 3 van de Wet sociale werkvoorziening niet gezien als passende arbeid in de zin van deze wetgeving. De LCR vindt dat dit ook moet gelden voor arbeid op grond van artikel 10b van de Participatiewet (beschutwerk).
- In artikel 44 lid 5 WAO wordt geregeld dat voor degene die recht heeft op een arbeidsongeschiktheidsuitkering en inkomen geniet, dat bestaat uit loon ingevolge een arbeidsovereenkomst als bedoeld in de hoofdstukken 2 en 3 van de Wet sociale werkvoorziening, die arbeid niet wordt aangemerkt als arbeid als bedoeld in artikel 18, vijfde lid WAO, en wordt de arbeidsongeschiktheidsuitkering niet ingetrokken of herzien. De inkomsten uit de arbeid worden wel verrekend met de uitkering. De LCR vindt dat artikel 44 lid 5 WAO dient te worden gewijzigd zodat hetgeen voor Wsw-arbeid wordt geregeld ook voor beschutwerk op grond van de artikel 10b Participatiewet wordt geregeld.
- Datzelfde geldt voor artikel 3:48 lid 5 van de Wajong. Indien de jonggehandicapte die recht heeft op een arbeidsongeschiktheidsuitkering, inkomen geniet ingevolge een arbeidsovereenkomst als bedoeld in de hoofdstukken 2 en 3 van de Wet sociale werkvoorziening worden de inkomsten uit arbeid wel verrekend met de uitkering maar wordt het recht op de uitkering niet beëindigd. De LCR vindt dat artikel 3:48 lid 5 Wajong dient te worden gewijzigd zodat hetgeen voor Wsw-arbeid wordt geregeld ook voor beschutwerk op grond van de artikel 10b Participatiewet wordt geregeld.

De LCR adviseert u de WAO, WIA en de Wajong te wijzigingen zodat arbeid op grond van artikel 10b Participatiewet net als arbeid op grond van hoofdstuk 2 en 3 van de Wet sociale werkvoorziening niet als passende arbeid wordt gezien.

En dat bij de samenloop van inkomsten uit arbeid in het kader van beschut werk en de arbeidsongeschiktheidsuitkering het recht op de uitkering niet wordt ingetrokken of herzien en de inkomsten wel worden verrekend met de uitkering (Aanpassen artikel 44 lid 5 WAO en artikel 3:48 lid 5 Wajong).

Ad 8 Noodzaak goede voorlichting

Het is van belang dat mensen met een beperking goed worden geïnformeerd over hun mogelijkheden tot beschut werk. We vinden dat deze voorlichting door UWV en gemeente moet worden gegeven. Voor vragen over beschut werk moeten mensen ook terecht kunnen bij de onafhankelijke cliëntondersteuning (verplichting in het kader van de Wmo).

Mensen moeten niet alleen worden geïnformeerd over beschut werk en hoe zij daarvoor in aanmerking komen, zij moeten ook informatie krijgen over de gevolgen van beschut werk op hun uitkering. De LCR vraagt ook extra aandacht voor de jongeren met een beperking die bij de beoordeling van hun verzoek om een Wajonguitkering te horen hebben gekregen dat zij arbeidsvermogen hebben en aangewezen lijken op beschutwerk. En de gemeenten voor hen geen advies beschutwerk heeft gevraagd.

De LCR vindt dat over de wijze van voorlichting en het voorlichtingsmateriaal overleg moet worden gevoerd met belangenorganisaties van mensen met een beperking en cliëntenraden. Daar waar gemeente er steeds meer toe overgaat cliëntenparticipatie te vervangen door burgerparticipatie is alleen overleg met de adviesraad sociaaldomein onvoldoende.

De LCR adviseert u goede voorlichting te organiseren over beschut werk. De wijze waarop voorlichting wordt gegeven en het voorlichtingsmateriaal dient in overleg met belangenorganisaties van mensen met een handicap en cliëntenraden tot stand te komen.

Wij vragen extra aandacht voor de groep die bij de beoordeling Wajong hebben vernomen dat zij zijn aangewezen op beschut werk. Deze groep moet erop worden gewezen dat zij nu zelf een advies beschut werk kunnen aanvragen.

Het mogelijk maken van de praktijkroute

De LCR blijft van mening dat met het realiseren van de praktijkroute de deur wordt opengezet om mensen zonder beperking te plaatsen in de banenafpraak.

De LCR vraagt uw aandacht voor het volgende met betrekking tot het invoeren van de praktijkroute:

- i) Op welke gronden wordt besloten de praktijkroute in te voeren?**
- ii) Voorkom dat er mensen zonder beperking in de banenafpraak werken en in het banenregister geregistreerd staan.**

i) Op welke gronden wordt besloten de praktijkroute in te voeren?

De LCR vraagt zich af op grond waarvan de beslissing wordt genomen om mensen van wie op de werkplek een loonwaarde beneden het WML is vastgesteld, op te nemen in het doelgroepregister.

De LCR vindt dat, ten behoeve van de beoordeling of de praktijkroute moet worden ingevoerd, bij de mensen die thans in de proeftuinen via de praktijkroute met een lagere loonwaarde aan het werk zijn gegaan, moet worden vastgesteld of zij een arbeidshandicap hebben.

De LCR vindt dat als meer dan 90% van de mensen die via de praktijkroute met een lagere loonwaarde aan het werk zijn een arbeidsbeperking heeft, de praktijkroute kan worden ingevoerd. Dus: als meer dan 10% van de mensen die via de praktijkroute met een lagere loonwaarde aan het werk zijn gegaan geen arbeidshandicap heeft, dient de praktijkroute niet te worden ingevoerd.

De LCR adviseert u de praktijkroute alleen dan in te voeren als meer dan 90% van de mensen die in de proeftuin praktijkroute met een lagere loonwaarde aan het werk zijn gegaan, een arbeidshandicap hebben.

ii) Voorkom dat mensen zonder beperking in de banenafpraak werken en in het banenregister geregistreerd staan.

De banenafpraak is bedoeld om mensen met een arbeidshandicap die niet het WML kunnen verdienen aan het werk te helpen. De arbeidsparticipatie van mensen met een beperking is aanzienlijk lager dan van mensen zonder beperking.

In dit kader is de banenafpraak gemaakt. En nu dreigt via de praktijkroute dat mensen met een beperking uit de banenafpraak worden verdrongen door mensen zonder handicap. Dat moet worden voorkomen.

De LCR vindt daarom dat als de praktijkroute wordt ingevoerd, bij alle werknemers die via deze route met loonkostensubsidie aan het werk zijn gegaan, binnen een jaar moet worden beoordeeld of zij een arbeidshandicap hebben. Als dit niet het geval is dienen zij uiterlijk na één jaar uit het doelgroepregister te worden verwijderd.

De LCR adviseert u als de praktijkroute wordt ingevoerd dat alle werknemers die via deze route met een lagere loonwaarde aan het werk gaan, binnen één jaar worden beoordeeld of zij een arbeidsbeperking hebben. Indien dit niet het geval is, dienen betrokkenen binnen één jaar uit het doelgroepregister te worden verwijderd.

De LCR licht zijn reactie graag nader toe.

Met vriendelijke groet,

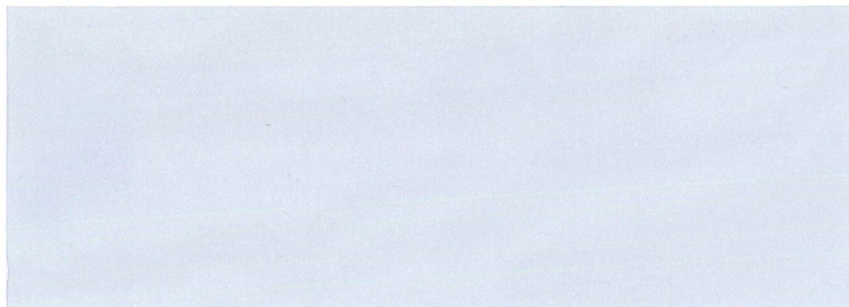

Gerrit van der Meer
Voorzitter

Samenstelling Landelijke Cliëntenraad

- **Landelijke cliëntenorganisaties:** Vakcentrale voor Professionals / Christelijk Nationaal Vakverbond (VCP/CNV), Ieder(in) (vertegenwoordiger mensen met lichamelijke beperkingen), Ieder(in) (vertegenwoordiger mensen met verstandelijke beperkingen), Centrale Samenwerkende Ouderenorganisaties (CSO), Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV, publieke sector), Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV, private sector), Vertegenwoordiger organisaties van Minderheden (SMN, IOT), Landelijk Platform GGz/LOC,
- **Vertegenwoordigers van cliëntenraden:** cliëntenraden SVB en UWV.
- **Vertegenwoordigers van de gemeentelijke cliëntenparticipatie:** Mobility, cliëntenraden G4, vertegenwoordiger Dak- en thuislozen.

Landelijke
Clëntenraad
zeggenschap in werk en inkomen

PostNL

€1,30

Afz. 2509 LK 90405

NEDERLAND

09.08.2016

NetSet RN 824355

MINISTERIE VAN SZW
10 AUG. 2016
SCANPLAZA

G0500 2509LV801

